

SUUNNITELMA OPPILAIDEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ

1) Ennaltaehkäisy

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Ennaltaehkäisyssä panostetaan erityisesti toimintakulttuuriin ja yhteisöllisyyteen ja toimivan vuorovaikutuksen pelisääntöihin <ul style="list-style-type: none"> ○ ”Me kaikki ollaan me” • Vastakkainasettelujen torjunta - sen sijaan lähtökohtana se mikä yhdistää • Positiivinen, ratkaisukeskeinen ilmapiiri • Toimijoina koko kouluyhteisö, vanhempainyhdistys ja kaikki huoltajat • Selkeä ja avoin tiedottaminen koteihin 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunniointiva puhetapa • ”Hymyyn vastataan hymyllä”- kohtaaminen • Varhainen puuttuminen • Small talk arjessa • Tunne-, itsesäätely- ja vuorovaikutustaitoihin panostaminen <ul style="list-style-type: none"> ○ Yhteispeli ja Rovaniemen hyvinvointikello • Tuetaan joustavan identiteetin rakentamista ja itsemäärittelyoikeuden toteutumista • Yhteisöllisyyden ja osallisuuden portaat • Säännöllisesti, lukuvuosittain, oppilaiden kanssa käydään läpi mitä on kiusaaminen, käsitteen määrittelyä • Koululla nollatoleranssi kiusaamisen ja väkivallansuhteen • Ryhmytys ja kouluun kiinnittymisen toimintamallit heti lukuvuoden alkuun, kuraattorit, kouluvalmentajat, oppilaskunta, kummioppilaat • Lukuvuoden alkuun käydään ennaltaehkäisyn ja intervention 	<ul style="list-style-type: none"> • Koiviston koulussa noudatetaan Niilo Mäki Instituutin Yhteispeli-toimintaa, joka on ollut meillä käytössä vuodesta 2018. • Kolmansilla luokilla on 1 h/vko Yhteispeli-tunti. Vuosiviikkotunti on otettu toisesta UE/ET-tunnista. 0.–2. ja 5.luokissa noudatetaan Yhteispelin suunnitelmaa ja vuosikelloa. • 4. ja 6.luokilla on Yhteispeli-tunti 1 h/viikossa. Tampereen tuntijaossa 0,5 h jaettu koko vuodelle. • Jokaisessa luokassa on käytössä aamupiiri ja Teemme yhdessä-menetelmä. • Kouluvalmentajan tunnit 6.lk • Kouluvalmentajan ohjaamat välitunnit. • TET-harjoittelijoiden ohjaamat välitunnit. • Neulonta- ja Disco-välkkä. • Liikkuva koulun teemavälkkä. • Koulukuraattorin kiusaamisen ja väkivallan ennaltaehkäisy- ja tunnistaminen- tunnit syyskuussa 2025 kaikissa luokissa. Tunnin jälkeen teeman säännöllinen ylläpito keskusteluissa omassa luokassa.

	<p>toimintamallit oppilaiden kanssa omissa luokissa sekä huoltajien kanssa vanhempainillassa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Koululla on käytössä Helppi-nappi, joka löytyy koulumme kotisivuilta. Tätä kautta oppilaan tai huoltajan on mahdollista ilmoittaa häirintä- tai kiusaamistilanteista. • Yhteisöllistä toimintakulttuuria ylläpidetään sekä Yhteispeli-menetelmän kautta että Vihreän lipun sekä Liikkuva koulu- menetelmien avulla. Nämä koulumme kolme painopistettä ohjaavat omalta osaltaan ihmisiä yhteen ja mahdollistavat kiireettömän kohtaamisen aikaikkunoita. • Kaksi kertaa lukukaudessa käymme kiusaamisen lakiasioita opettajakokouksessa läpi. Tänä lukuvuonna elokuussa sekä tammikuussa. Rehtorin johdolla on koostettu yhteinen diasarja, jota päivitetään tarpeen mukaan. • Koululta näihin teemoihin paneudumme erityisesti Miten meillä menee-kyselyjen kautta. Tällöin teemme huoltajille koosteen, miten meidän koulumme oppilaat kokevat opiskeluympäristön turvallisuuden. • Tarvittaessa opiskeluhoitoryhmässä voidaan toteuttaa Miten voit-kysely. • Myös joka toinen vuosi toteutettavat Kouluterveyskyselyt analysoidaan yhdessä opiskeluhoitotiimin ja opettajien kanssa, ja tämän jälkeen koostetaan yhteenveto koteihin Wilman kautta lähetettäväksi. Vuonna 2023–2024 kysely on käsitelty 26.10.
--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Vanhempainyhdistyksen ja oppilaskunnan kanssa matalan kynnyksen toiminta ja vastavuoroisuus. • Välituntivalvontojen selkeyttäminen ja sektorit valvontaan syksy 2024 alkaen. • Ohjaajat mukaan ulko- ja sisävalvontaan syksy 2024 alkaen, varsinkin ulkopeleihin. • Naulakkotilanteiden seuraaminen ja aikuisen kontrolli vapaisiin tilanteisiin. • Opettajat pysähtyvät miettimään luokkansa siirtymiä (ennaltaehkäisyn näkökulma), luokkien ovet kiinni välitunneiksi.
--	--	--

2) Interventio

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Puuttuminen mahdollisuuksien mukaan jo ennen tilanteen eskaloitumista ja kriisiä • Kytevien konfliktien tunnistaminen, viranomaisyhteistyö tarvittaessa • Tiedonkulku henkilöstön välillä • Käytetään yhteneviä käsitteitä • Konfliktin akuutissa vaiheessa vain väliintulo ja tilanteen rajaaminen • Toimijat: Tilanteessa oleva opettaja ja tarvittava määrä muita aikuisia 	<ul style="list-style-type: none"> • Puuttumisen yhteydessä olennaista tilanteen rajaaminen • Osapuolten välinen dialogi käydään myöhemmin. • Nopea tiedottaminen koteihin tärkeää em. tavoitteiden saavuttamiseksi 	<p>KIUSAAMISTILANTEEN SELVITTELYN ETENEMINEN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilanne selvitetään kiusaajan ja kiusatun kanssa mahdollisimman pian, mieluiten samana päivänä. Opettaja pyytää tarvittaessa selvittelyyn mukaan toisen opettajan tai muun koulun henkilökuntaan kuuluvan, ja he kartoittavat tapahtuneen keskustelemalla kaikkien osapuolien kanssa asiasta, tarvittaessa erikseen jokaisen kanssa. Kaikkien annetaan kertoa rauhassa oma näkemyksensä tapahtuneesta.

		<ul style="list-style-type: none"> • Kirjataan Wilman muistioon keskusteluissa esiin tulleet näkemykset jokaisen osalta. • Luokanopettaja ilmoittaa asiasta huoltajille.
--	--	--

3) Selvittely

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaiden näkökulmien kuuleminen, oppilaiden yhteen saattaminen • Ratkaisujen etsiminen ja luottamuksen palauttaminen • Mahdolliset sanktiot • Selvittelyryhmän kokoonpano määräytyy tilanteen ja osapuolten mukaan 	<ul style="list-style-type: none"> • Selvitetään silminnäkijät, huhut, tukijoukot, puolesta loukkaantujat ja polarisoitumisen estäminen • Kirjaaminen • Avoin dialogi tapahtuneesta, ns. identiteettipuhetta kuitenkin vahvistamatta • Voidaan käyttää selvittelymalleja rakennetuista malleista <ul style="list-style-type: none"> ○ SOPU, VERSO, Kiva-koulu tms. • Sovittelussa etsitään ratkaisuja ja katsotaan eteenpäin • Korostetaan väkivallatonta ratkaisumallia, puhumalla sopimista • Viranomaisia konsultoidaan tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> • Verso-toiminta kevät 2024 • Tilanteen selvittänyt työntekijä sopii luokanopettajan kanssa seuraamuksista (sovittelu, anteeksipyyntö, kasvatuskeskustelu, jälki-istunto). • SEURAAVAT ASIAT SELVITTELYSTÄ KIRJATAAN WILMAN MUISTIOON: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Nimet, päivämäärä ja kellonaika ✓ Ketkä selvittelevät asiaa? ✓ Keitä oppilaita ja miltä luokilta oli mukana? ✓ Milloin kiusaaminen tapahtui (päivämäärä ja kellonaika)? ✓ Missä kiusaaminen tapahtui? ✓ Jokaisen asianomaisen kuvaus tapahtuneesta (onko nimitelty, lyöty, potkittu, tönitty, jätetty porukan ulkopuolelle, uhkailtu, jotakin muuta) ✓ Jäikö tapahtumasta näkyviä merkkejä (esim. rikkoutuneet vaatteet, mustelmat, kuhmut, raapaisut)? ✓ Mitä jatkotoimenpiteitä sovittiin? ✓ Miten kotiin ilmoittaminen hoidettiin?

4) Seuranta

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Asia käsitellään yhdessä, tunnistetaan tapahtumat, tehdään sovinto • Laaditaan yhteiset sopimukset: osapuolet määrittävät mitä tarvitsevat ja tarpeiden pohjalta tehdään sopimus • Mahdolliset sanktiot ja niistä huolehtiminen. • Tehdään johtopäätökset ja tarvittavat muutokset toimintaan. • Sovitaan aina myös seurannasta ja tarvittaessa jälkihoidosta • Toimijat: Koulun edustaja, osapuolet, tarvittaessa moniammatillinen tukitiimi koulun ulkopuolelta (lastensuojelu + perhetyö mukana) • Tiedotus huoltajille ja tarvittaessa sidosryhmille 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Käydään läpi, mitä opittiin 2. Kirjaaminen 3. Nimettömyys 4. Luottamuksellisuus 5. Konfliktien näkeminen oppimistapahtumina 6. Käytetään ulkopuolista tukihenkilöä tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> - Tilannetta seurataan koulussa ja kotona, seurantakeskustelu sovittuna ajankohtana (esimerkiksi viikon kuluttua tapahtuneesta). Tämä seuranta ajankohta merkitään Wilman muistioon tai mahdolliseen kurinpitolomakkeeseen. - Jos seurantakeskustelussa selviää, että kiusaaminen jatkuu, mietitään jatkotoimenpiteitä uudelleen. Kuraattori otetaan mukaan asian käsittelyyn, sekä tiedotetaan vanhempia ja rehtoria sekä muuta oppilashuoltoa. - Jos kiusaaminen jatkuu edellisistä toimenpiteistä huolimatta, pidetään tarvittaessa moniammatillisen tiimin palaveri (asianosaiset, huoltajat, luokanopettaja, tarvittaessa rehtori ja/tai erityisopettaja, kuraattori). - Tarvittaessa tehdään monialaista yhteistyötä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa (esim. perheneuvola, ankkuripoliisi, sosiaalityö). - Tarvittaessa rajoitetaan ko.oppilaan vapaita tilanteita esimerkiksi sisävälkän keinoin.